

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/68/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214202427
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6214202427.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti o maloleté deti G. H., nar. XX. XX. XXXX, S. H., nar. XX. XX. XXXX a S. H., nar. XX. XX. XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S. G., deti rodičov F. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. D. XX, S. G., adresa na doručovanie písomností: R. XX, S. G., právne zastúpený Mgr. Alanom Zvarom, advokátom z AK Z. X/V. vo S. G. a U. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. D. XX, S. G., o návrhu otca detí o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a návrhu na vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 12. 08. 2014 č. k. 9P/50/2014-35, takto

rozhodol:

M e n í uznesenie okresného súdu tak, že maloleté deti G. H., nar. XX. XX. XXXX, S. H., nar. XX. XX. XXXX a S. H., nar. XX. XX. XXXX sa predbežne zverujú do osobnej starostlivosti otca.

Matka maloletých detí j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletých detí, na každé dieťa zvlášť výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia - všetko do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 9P/50/2014.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh otca maloletých detí na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal predbežným opatrením zveriť maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti a určiť vyživovaciu povinnosť matky. Prvostupňový súd nepovažoval návrh na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný vychádzajúc zo zistenej skutočnosti, že deti sa v súčasnosti nachádzajú v osobnej starostlivosti otca, takže chýba základný predpoklad pre nariadenie predbežného opatrenia, a to existencia ohrozenia práva. Poukázal na to, že otec detí navrhol nariadiť predbežné opatrenie návrhom doručeným súdu dňa 31. 07. 2014, pričom súd vytýčil pojednávanie vo veci samej na deň 28. 08. 2014, kedy sa budú môcť účastníci k nemu vyjadriť. V čase rozhodovania prvostupňového súdu o predbežnom opatrení nemal k dispozícii súd stanovisko Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny S. G. k podmienkam zabezpečenia riadnej výchovy detí, neboli preskúmané bytové podmienky, v ktorých má byť výchova realizovaná. Poukázal aj na tú skutočnosť, že konanie o úpravu rodičovských práv a povinností je nesporovým konaním, kde súd môže konanie začať aj ex offo a v rozhodnutí možno priznať vyživovaciu povinnosť rodičovi aj so spätnou účinnosťou. Z tohto dôvodu súd nepovažoval za potrebné vyhovieť návrhu otca detí, pričom matka na daný stav nereflektuje a nerozporuje voči tomu, aby deti zotrvali vo výchove otca.

Proti zamietnutiu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podal otec maloletých detí v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Mal za to, že vydanie predbežného opatrenia o zverenie do starostlivosti jednému z rodičov má podliehať inému právnemu režimu ako všeobecné podmienky na vydanie predbežného opatrenia v klasických sporových konaniach. Odkazuje na to aj ustanovenie § 36 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Súd by mal aj z úradnej povinnosti upraviť práva a povinnosti s prihliadnutím na doterajšie osvedčené skutkové zistenia a určiť zo zákona predbežnú osobnú starostlivosť o maloleté

deti. Potreba určiť vykonávanie tejto starostlivosti je aj v tom, že deti nastupujú do školy a škôlky a je potrebné ich zastupovanie jedným z rodičov, pokiaľ sa títo nevedia dohodnúť. Je potrebné ich zastupovať v konaní na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny o určení, ktorý z rodičov bude poberateľom prídavkov na deti, nakoľko zmena rozhodnutia v tomto smere je viazaná na rozhodnutie súdu. Je tiež potrebné určiť predbežne vyživovaciu povinnosť, keďže matka neprispieva na deti žiadnou finančnou sumou takmer pol roka, napriek tomu poberá materský príspevok ako aj prídavky na deti v celkovej výške približne 260,- Eur. Maloleté deti sú bez akéhokoľvek výživného zo strany matky a výlučne sa o ne stará otec. Je namieste obava, že v prípade konečného rozhodnutia nebude matka schopná výživné doplatiť, nakoľko v súčasnosti minie celý príjem pre svoje potreby. Pokiaľ ide o úpravu o styku detí s matkou, matka je pasívna voči súdu a nenavrhuje úpravu, ktorou by žiadala tento styk a preto túto otázku necháva na úvahu súdu. Domáha sa zmeny napadnutého rozhodnutia tak, že súd jeho návrhu vyhovie.

Krajský súd preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade § 214 ods. 2 O. s. p. Napadnuté uznesenie podľa § 220 O. s. p. zmenil.

Odvolačný súd z obsahu spisu zistil, že otec maloletých detí podal dňa 07. 04. 2014 návrh na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Uviedol, že matka opustila spoločnú domácnosť, žije v inej domácnosti a o deti sa nestará. Deti sa nachádzajú u neho na adrese R. XX v byte jeho matky.

Okresný súd vykonal základné dokazovanie na zistenie zárobku otca, zistenie či rodičia detí poberajú podporu v nezamestnanosti, dávku v hmotnej núdzi, zistenie miesta pobytu rodičov maloletých detí a zároveň správu o pomeroch maloletých detí, následne vytýčil v deň 21. 07. 2014 pojednávanie vo veci samej na termín 28. 08. 2014.

Písomným podaním doručeným súdu dňa 31. 07. 2014 otec maloletých detí prostredníctvom splnomocneného advokáta podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým mu deti budú zverené do osobnej starostlivosti a matke bude určená vyživovacia povinnosť vo výške 50,- Eur mesačne na každé dieťa zvlášť. V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedol, že termín pojednávania je vytýčený na deň 28. 08. 2014, z návrhu vo veci samej vyplýva, že matka opustila spoločnú domácnosť ešte dňa 22. 03. 2014 a odvtedy sa o deti stará otec. Z právneho hľadiska nie je rozhodnuté o tom, kto sa má o deti starať a vykonávať práva a povinnosti, hoci je nesporné, že s matkou nežijú v spoločnej domácnosti. Ide o pomerne dlhé obdobie, ktoré nie je v súlade so Zákonom o rodine usporiadané, nie je rozhodnuté ani o výživnom pre maloleté deti, a preto sa domáha aj určenia výživného s tým, že výšku ponecháva na rozhodnutie súdu.

Na základe uvedeného dňa 12. 08. 2014 okresný súd odvolaním napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia s vyššie uvedeným odôvodnením.

Vo veci samej sa dňa 28. 08. 2014 za účasti rodičov maloletých detí a kolízneho opatrovníka uskutočnilo pojednávanie. Otec na návrhu zotrval, matka s návrhom otca nesúhlasila. Otec na pojednávaní pred prvostupňovým súdom vysvetlil, že matka aj s deťmi odišla dňa 23. 03. 2014 k svojej matke, kde zotrvali do 29. 03. 2014. Vtedy deti priniesla otcovi s tým, že si musí vybavovať lekárske prehliadky a iné záležitosti, aby sa o deti postaral. Od tohto času sa o deti stará sám. Vyjadril sa, že má záujem o deti sa postarať a žiada, aby mu boli zverené do výchovy. Tvrdil, že matka sa od uvedeného času o deti bližšie nezaujíma a zrejme sa o deti starať nechce, to dokumentuje aj svojim správaním keď aj v čase, keď mohla prísť pre deti, neprišla s výhovorkou, že prší alebo má niečo na pláne a podobne.

Matka maloletých detí vysvetlila situáciu zo svojho pohľadu tak, že manželstvo a vzťahy medzi manželmi sú narušené, manžel jej bráni stretávať sa s deťmi, čo pociťuje aj zo strany prastarej matky detí, ktorá jej odmieta dať deti do starostlivosti alebo umožniť jej stretnúť sa s deťmi. Ona rozmýšľala o možnosti získať deti do starostlivosti, neučinila však žiadne opatrenie domnievajúc sa, že vzhľadom na podanie návrhu zo strany otca ona už návrh podať nemôže. Popiera, že by nemala záujem starať sa o deti, je schopná zabezpečiť chod rodiny, pretože od uzavretia manželstva všetky činnosti zabezpečovala ona. Podľa jej názoru dôvodom, pre ktorý došlo k narušeniu vzťahov, je žiarlivosť manžela. O deti sa postarať dokáže, ale s manželom žiť pod jednou strechou nemieni.

Zo zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom ďalej vyplýva, že prvostupňový súd odročil pojednávanie na termín 11. 12. 2014 za účelom poskytnutia časovej lehoty na zmierenie sa rodičov

maloletých detí a dohodnutie sa o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, za účelom prešetrenia pomerov v súčasnom bydlisku maloletých detí, ako aj v mieste pobytu matky maloletých, pričom kolíznemu opatrovníkovi bola uložená povinnosť prešetriť pomery v určenej lehote a správu zaslať súdu.

Krajský súd vzhľadom na doteraz zistený skutkový stav, ako aj stav konania pred prvostupňovým súdom, ktoré bolo odročené do decembra tohto roku, má za to, že odvolanie je dôvodné a v predmetnej veci je potrebné nariadiť predbežné opatrenie v zmysle návrhu otca, nakoľko je to v prospech maloletých detí.

Aj keď odvolací súd súhlasí s vysloveným názorom prvostupňového súdu, že vzhľadom na zistenú skutočnosť, že deti sa nachádzajú v osobnej starostlivosti otca, matka proti tejto skutočnosti nepodnikla žiadne kroky, takže chýba existencia ohrozenia práva; nesúhlasí však s tým, že nie je dôvod dočasne upraviť pomery účastníkov podľa § 102 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd pritom zohľadňoval aj skutočnosť, že prvostupňový súd rozhodoval v podstate 2 týždne pred tým, ako bolo vo veci vytýčené pojednávanie vo veci samej. Nakoľko na uvedenom pojednávaní k vyriešeniu otázky starostlivosti o deti nedošlo a rodičom maloletých detí bolo umožnené buď sa zmieriť alebo dohodnúť o výchove maloletých detí, navrhované predbežné opatrenie, a to predbežné (dočasné) zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca do času, kým bude rozhodnuté vo veci samej spolu s určeným výživným, je vzhľadom na existujúci skutkový stav potrebné a vhodné rozhodnúť aj takýmto spôsobom. Ustanovenie § 76 ods. 1 O. s. p. uvádza nie kompletný výpočet opatrení, sú to len príklady predbežných opatrení, ktoré súd nariadiť môže. V zmysle toho môže súd prijať aj opatrenia výslovne v tomto ustanovení neuvedené. Súd má procesnú možnosť adekvátne formulovať výrok uznesenia nariaďujúceho predbežného opatrenia a pokiaľ k dospeje k záveru, že navrhované predbežné opatrenie svojím obsahom zodpovedá účelu a cieľu zabezpečenia, predbežné opatrenie nariadi v požadovanom znení (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/257/2012). V zmysle uvedeného preto nie je vylúčené, aby súd, pokiaľ je to potrebné, predbežným opatrením určil, komu na prechodnú dobu zverí maloleté dieťa. Dôležité je vyriešiť otázku, aby to bolo vo veci potrebné. Podľa názoru odvolacieho súdu tento predpoklad splnený je. Predovšetkým odvolací súd poukazuje na odvolacie dôvody otca maloletých detí, s ktorými sa stotožňuje, okrem toho od rozhodnutia prvostupňového súdu sa podstatným spôsobom zmenila situácia v tom, že v čase rozhodovania prvostupňového súdu o navrhovanom predbežnom opatrení prvostupňový súd mal už vytýčené pojednávanie vo veci samej v pomerne krátkom čase od uvedeného rozhodnutia. Nakoľko však na tomto pojednávaní nedošlo k žiadnemu posunu a pojednávanie bolo odročené až na december 2014 za účelom prípadného možného zmierenia sa rodičov maloletých detí, resp. prípadnej dohody v otázke zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti niektorému z rodičov, je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu do rozhodnutia vo veci samej pomery usporiadať. Vzhľadom na existujúci stav, keď deti sú vo faktickej opatere otca od marca tohto roku, je vhodné, aby do vyriešenia veci predbežným opatrením boli deti ponechané v dočasnej osobnej starostlivosti otca, ktorý má vytvorené podmienky pre túto starostlivosť a doposiaľ ju zvláda na potrebnej úrovni. Predbežné opatrenie takto dočasným spôsobom ustáli vzniknutú situáciu a umožní otcovi maloletých detí nerušenú osobnú starostlivosť o deti.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že odvolací súd nariadil navrhované predbežné opatrenie, rozhodol aj o určení vyživovacej povinnosti za uvedené obdobie. Vzhľadom na situáciu matky, ktorá je vo vysokom stupni gravidity a jej príjmom je len doterajší rodičovský príspevok, rozhodol odvolací súd tak, že matke uložil prispievať sumou, ktorú Zákon o rodine považuje za najnižšiu hranicu, ktorú rodič, ktorý dieťa nemá v osobnej starostlivosti, je bez ohľadu na svoju situáciu a svoje schopnosti na dieťa prispievať (§ 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine).

Odvolací súd na okraj dodáva, že v záujem a v prospech maloletých detí je, aby nestratili kontakt s druhým rodičom, v tomto prípade s matkou. Preto apeluje na oboch rodičov, aby sa snažili o dohodu, v zmysle ktorej sa matka bude s maloletými deťmi stretávať. Pokiaľ k dohode nedôjde, má matka možnosť v prípade jej záujmu o styk s maloletými deťmi požiadať o úpravu styku s maloletými deťmi súd. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.